

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/70/2020
Identifikačné číslo spisu:	8117216687
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8117216687.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanej K. N., trvale bytom v I., I. Y. XXXX/XX, o zaplatenie 619,33 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9Csp/157/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. júla 2019 sp. zn. 23Co/142/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. júla 2018 č. k. 9Csp/157/2017-176 I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 268,47 eur, v mesačných splátkach vo výške 20,- eur, splatných vždy do 25. dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca s tým, že nezaplatenie čo len jednej splátky spôsobuje splatnosť celého dlhu; II. vo zvyšku žalobu zamietol; III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 Všeobecných obchodných podmienok žalobkyne účinných od 1. februára 2014 v znení: „Pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby, úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. je pre svoju neprijateľnosť neplatná; IV. určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 8.12 Všeobecných obchodných podmienok žalobkyne účinných od 1. februára 2014 v znení: „Po zániku nároku čerpať povolené prečerpanie (zrušením limitu, výpoveďou alebo odstúpením) sa vyčerpané a nevrátené peňažné prostriedky považujú za nepovolené prečerpanie bežného účtu, s čím je spojená povinnosť platiť úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu a zaplatiť zmluvnú pokutu“. je pre svoju neprijateľnosť neplatná a V. žalobkyni a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok právne zdôvodnil ust. § 708 ods. 1 a § 710 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), § 53 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež „Občiansky zákonník“) a § 1 ods. 2, § 2 písm. d/ a e/, § 7, § 10 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a

pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“). Vecne dôvodil, že žalobkyňa (ďalej aj „banka“) a žalovaná uzavreli 13. marca 2014 zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, predmetom, ktorej bolo zriadenie osobného účtu žalovanej (ďalej len „zmluva o bežnom účte“) a 2. marca 2016 zmluvu o povolenom prečerpaní (poskytnutie úverového limitu neskôr navýšeného do 500,- eur) s tým, že úrok pri nepovolenom prečerpaní je 28% ročne. Súčasťou zmlúv boli aj všeobecné obchodné podmienky žalobkyne. Zo zmluvy o bežnom účte nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. Vytváranie nepovoleného debetného zostatku na bežnom účte (účtovaním úrokov a poplatkov na ťarchu účtu žalovanej), ktorý banka úrokuje vysokým úrokom vo výške 28% ročne, napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme, napr. úveru neposkytuje, je v neprospech žalovanej (spotrebiteľa) a ide o neprijateľnú podmienku. Na neprijateľnosť takejto podmienky postačuje už len jej celkom nevhodné umiestnenie vo všeobecných obchodných podmienkach. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade nebolo umožnené žalovanej prostredníctvom platobnej karty čerpať finančné prostriedky presahujúce jej prostriedky, preto nejde o prekročenie v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ale „nepovolený debet“ vytvorila žalobkyňa účtovaním úrokov a poplatkov na ťarchu účtu žalovanej. Úročenie takto umelo vytvoreného debetu považoval súd prvej inštancie na nezákonné, neslušné a nemravné. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa skúmala bonitu žalovanej len formálne. Overovanie bonity žalovanej bez skutočného auditu jej domáceho rozpočtu, umožňujúceho zistiť skutočnú platobnú schopnosť konkrétnej osoby, sa považuje za hrubé porušenie odbornej starostlivosti vedúce k tomu, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a bez možnosti platného predčasného zosplatnenia. Rozdiel medzi debetnými operáciami a kreditnými operáciami predstavuje 268,47 eur. V tejto časti považoval súd prvej inštancie žalobu za dôvodnú, a preto jej vyhovel a vo zvyšku ju zamietol. Žalobkyni priznanú sumu povolil žalovanej súd prvej inštancie zaplatiť v splátkach po 20,- eur mesačne vzhľadom na jej finančnú a sociálnu situáciu. Rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C .s. p.“) a vecne tak, že prevažne neúspešná žalobkyňa nárok na náhradu trov konania nemá a keďže žalovanej žiadne trovy v konaní nevznikli a náhradu trov ani nežiadala, súd jej nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 22. júla 2019 sp. zn. 23Co/142/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie (s výnimkou výroku I) podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že v danom prípade žalobkyňa hrubo porušila ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., keď riadne neskúmala bonitu spotrebiteľa. Neskúmanie čistého príjmu, nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb a peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa je hrubým porušením tohto ustanovenia (ako v danom prípade). Záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru súdu prvej inštancie bol teda správny. Správne bolo aj určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v III. výroku odvolaním napadnutého rozsudku, keď súd prvej inštancie poukázal i na to, že dôvodom neprijateľnosti je najmä skutočnosť, že takéto dojednanie nie je obsiahnuté v samotnej zmluve, ale len vo všeobecných obchodných podmienkach. Správny bol aj výrok IV. rozsudku súdu prvej inštancie, pretože predmetné dojednanie umelo vytváralo stav nepovoleného prečerpania úročeného vyššou úrokovou sadzbou, ako je povolené prečerpanie. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. a vecne tak, že v odvolacom konaní bola žalobkyňa neúspešná, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a úspešnej žalovanej trovy v odvolacom konaní nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v potvrdzujúcej časti o neprijateľnosti zmluvných podmienok podala žalobkyňa dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodňovala ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Navrhla zrušenie rozsudkov nižších súdov a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Za rozhodujúcu právnu otázku považovala, či je možné vznik negatívneho disponibilného zostatku na bežnom účte žalovanej osoby a nároky z neho vyplývajúce subsumovať pod právnu úpravu ust. § 2 písm. f/ a ust. § 18 ods. 1 zákona 129/2010 Z. z. a zároveň, či je neprijateľná zmluvná podmienka, ktorá účelom zodpovedá zneniu týchto zákonných ustanovení. Súd

nesprávne nazerali na nepovolené prečerpanie, pretože ho neposudzovali ako spotrebiteľský úver formou prekročenia v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. Nakoľko nepovolenému prečerpaniu a jeho následkom je vo všeobecných obchodných podmienkach žalobkyne venovaný osobitný bod s názvom Nepovolené prečerpanie, žalobkyňa sa domnieva, že z jeho obsahu dostatočne určito vyplýva princíp a hospodárske dôsledky nepovoleného prečerpania. Znenie predmetného ustanovenia všeobecných obchodných podmienok takmer doslovne kopíruje znenie zákona, keďže ide o inštitút prekročenia v zmysle ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. Nejedná sa teda o špecifickú zmluvnú podmienku alebo princíp zavedený žalobkyňou. S oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta aj Obchodný zákonník ako aj zákon č. 129/2010 Z.z. Prekročenie (nepovolené prečerpanie) bolo žalobkyňou vymedzené čo najbližšie zákonnej úprave, preto žalobkyňou uplatnené nároky sú v súlade so zákonom (žalobkyňa ich môže požadovať titulom zákona, nielen na základe zmluvnej úpravy).

4. Žalovaná dovolací návrh nepodala.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) a to za splnenia podmienky jej zastúpenia i spísania dovolania na to určenou osobou (§ 429 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Podľa § 422 ods. 1 písm. b/ C. s. p. dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada.

8. Podľa § 422 ods. 2 C. s. p. na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

9. Žalobkyňa vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. pričom uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

10. Práve odcitované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenzom (*ratione valoris*), preto dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie veci nie je možný, ak peňažné plnenie, ktorého sa rozhodnutie odvolacieho súdu týka, v sporoch s ochranou slabšej strany (ako v danom prípade, keďže sa jedná o spotrebiteľský spor) neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy.

11. V prejednávanej veci sa žalobkyňa meritórne domáhala zaplata peňažnej sumy 619,33 eur s príslušenstvom od žalovanej titulom dlžnej sumy (nepovoleného prečerpania a poplatkov) na účte, ktorý zriadila pre žalovanú žalobkyňa. Súd prvej inštancie okrem meritórneho rozhodnutia vo veci (výrok I. a II. rozsudku súdu prvej inštancie), určil vo výroku III. a VI. rozsudku aj neprijateľnosť zmluvných podmienok ohľadne vzniku nepovolenému prečerpaniu bežného účtu zúčtovaním poplatkov, úroku pri nepovolenom prečerpání a zmluvnej pokuty. Odvolací súd na základe odvolania podaného žalobkyňou do výrokov II., III. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie, podrobil odvolaciemu prieskumu aj predmetné výroky súdu prvej inštancie o určení neprijateľnosti týchto zmluvných podmienok. To však neznamená, že v prípade, keď odvolací súd v napadnutom rozhodnutí potvrdil výrok súdu prvej inštancie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (zmluvných podmienok), nejedná sa už o spor o zaplata peňažného plnenia s príslušenstvom. Tu treba vziať na zreteľ, že v prejednávanej veci išlo o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez návrhu súdom, nakoľko túto možnosť súd môže, ale aj nemusí

využiť. Preto nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať predmetné výroky III. a IV. rozhodnutia súdu prvej inštancie za čiastkové konanie vo veci samej, ktoré by bolo možné v tejto časti zastaviť, nakoľko uvedené určenie nie je právnym predmetom sporu.

12. V danom prípade bola žaloba podaná na súde prvej inštancie 26. júna 2017. Podľa ust. § 1 písm. a/ nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 280/2016 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2017 (ďalej len „nariadenie“) suma minimálnej mzdy na rok 2017 sa ustanovuje na 435,- eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou; jej dvojnásobok (§ 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) je 870,- eur.

13. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáhala zaplata sumy vo výške 619,33 eur. Súd prvej inštancie jej priznal 268,47 eur a žalobu vo zvyšku istiny ako aj celého príslušenstva zamietol. Samostatnými výrokmi (III a IV) určil neprijateľnosť zmluvných podmienok. Žalobkyňa podala odvolanie do zamietajúcej časti rozhodnutia súdu prvej inštancie ako i v časti určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok; odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti potvrdil. Odvolací súd teda rozhodol o peňažnom plnení vo výške 350,86 eur. Je zrejmé, že dovolanie žalobkyne smeruje proti výroku rozsudku dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom dvojnásobok minimálnej mzdy.

14. Najvyšší súd preto vychádzajúc z úpravy pojatej do ustanovenia § 422 ods. 1 písm. b/ C. s. p. dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

15. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok